

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Examen Theologiæ Moralis

Moure, Antonio Fernandes de

Coloniæ Agrippinæ

Cap. 2. De Sacramento Baptismi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40934

8 **Q**UESTIO *Qua decreuit Concil. Trident. sessi. 7. circa sacramenta Noua Legis? R. E. SP.* Memoria illa retineo, ideo facile ea recitabo. Hæresis dānauit illum, qui dixerit aliquod eorum, quæ numerauit, non esse uere sacramentum. *Can. 1.* Aut dixerit ea, à sacramentis Veteris Legis non nisi ceremonijs differre. *Can. 2.* Aut dixerit, nullum illorum aliqua ratione esse alio dignius. *Can. 3.* Aut dixerit non esse omnia necessaria, imò aliquod eorum esse superfluum. (modo supra dicto) *Can. 4.* Aut dixerit solum significare, non uero continere gratiam. Aut eam digne sacramenta suscipientibus non semper ex opere operato conferre. *Can. 5. 6. 7. 8.* Aut dixerit, quod hæc tria Baptismus scilicet, Confirmatio, & Ordo, non imprimunt characterem in anima, & signum quoddam indelebile, propter quod iterari nequeant. *Can. 6.* Aut dixerit, quod omnia ab omnibus Christianis administrari possint. *Can. 10.* Aut dixerit non requiri in conficiendis sacramentis intentionem faciendi, quod facit Ecclesia. *Can. 11.* Aut dixerit, quod confectio, aut collatio sacramenti à ministro in mortali existente nulla sit. *Can. 12.* Aut dixerit Ecclesiæ ritus omitti, uel mutari posse per quemlibet prælatum. *Can. 13.* Anathema sit.

CAPVT II.

De Sacramento Baptismi.

De Baptismi diuisione. §. 1.

- 1 *Triplex est Baptismus.*
- 2 *An omnis sit sacramentum.*
- 3 *Quare Theologi triplicem assignent Baptismum.*
- 4 *An omne martyrium appelletur Baptismus.*
- 5 *Cur non dicuntur omnes martyres baptizari in suo sanguine.*

6 In quo differunt tria Baptismata-

7 Quo Baptismate fuit Christus Dominus baptizatus.

QVÆSTIO. Quotuplex assignatur Baptismus à Theologis: R E S P. Triplex. Aquæ, sanguinis, & flaminis. Baptismus aquæ est, quo omnes Christiani baptizantur. Baptismus sanguinis est martyrium, quo necantur infantes in materno utero contenti, cum matres pro Christi gloria in odium fidei à tyranno occiduntur: dicuntur enim in suo sanguine baptizari. Itidem martyrium, quo trucidantur infantes ante usum rationis ob eandem Christi, fideiq; causam, vt trucidati sunt Innocentes infantes ab Herode *Matth. 2.* Ita Syluest. *Baptismus. 1. §. 2.* cum Palud. & Tolet. *lib. 1. capit. 22. numer. 3.* & 6. Baptismus flaminis est voluntas charitate inflammata suscipiendi Baptismum aquæ, quem adultus non suscipit, quia à quo baptizatur, non superest, & in ea voluntate moritur, vere de peccatis commissis contritus. Appellaturque flamen, quia oritur ab igne charitatis, & contritionis.

2 QVÆST. Suntne hæc tria baptismata à Christo Domino instituta: R E S P. Minime quidem; sed solus baptismus aquæ. Ita Conc. *Trid. sess. de sacram. Can. 1.*

3 QVÆST. Cur igitur à Theologis appellantur baptismata: R E S P. Quia in ijs duobus baptismis, sanguinis nimirum, & flaminis infantes, & adulti saluantur, cum voto suscipiendi baptismum aquæ, quod votum adulti habent formaliter: infantes vero virtualiter in voluntate parentum.

4 QVÆST. Dixisti baptismo sanguinis baptizari infantes, qui vel in maternis visceribus adhuc inclusi simul cum matribus in Christi seruatoris odium occiduntur: vel extra uterum in se ipsis eandem mortem patiuntur. Nonne omne martyrium appellatur baptisma: R E S P. Appellatur. Ita enim Christus Dominus suam mortem baptismum appellauit. *Luc. 12. Baptismo habeo baptizari, & quomodo coartor usque dum perficiatur.*

5 QVÆST. Cur igitur absolute non dicuntur omnes martyres baptizari in suo sanguine? R E S P. Quia plurimi

ante

ante ipsum martyrium baptizati erant baptismo aquæ. Insuper, quia ut baptizentur in suo sanguine, si actuale peccatum habent, & mortem in vigilia suscipiunt, indigent saltem actuali dilectione Dei super omnia, propter quam mortem constanti animo aggrediuntur, ut vult Scotus in 4. d. 13. quæst. 1. art. 2. & dist. 17. quæst. 2. art. 1. Si vero actualiter recordantur peccati commissi, dum rapiuntur ad martyrium, indigent actuali pœnitentia, & detestatione criminis, ut docet Suarius disputat. 29. sect. 2. c. 5.

6 QVÆST. In quo differunt hæc tria baptismata? R. 59. Differunt, quod baptismus aquæ solus imprimic characterem indelebilem: martyrium vero aureolam, gloriæ nimirum claritatem, quam appellant Theologi, gloriæ accidentalem, baptismus vero flaminis nil imprimit. Differunt insuper ex remissione pœnæ. Nam Baptismus aquæ, & martyrium, remittunt cum culpa totam pœnam: baptismus vero flaminis iuxta quantitatem doloris, & contritionis. Ita Card. Tolet. lib. 2. cap. 22. num. 2. Sunt pro martyrio elegantia verba Cypriani, 4. Epistol. lib. Epistol. 1. cum rationem reddit, cur flamme tres pueros in fornace non comburent. *Anania, Asaria, Misael, refrigerium, inquit, flamma dederunt, presente cum illis Damiano, & probante, quod in martyres eius nil posset gehenna arde operari.* Lib. verò epistol. 2. epistol. 6. *Fluebat, inquit, è martyris vulneribus sanguis, qui flammam, & ignem, glorioso errore interpret.* Cautè tamen legendus Origen. hom. 6. in lib. iudæ, cum quo ad remissionem culpæ plus martyrio, quam baptismus aquæ tribuere videtur, pieque interpretandum. *Baptisma sanguinis, inquit, solum est, quod nos puriores reddidit quam aqua baptismus reddidit.* Enimvero baptismus aquæ dempsit culpam, martyrium verò, non à nobis tantummodo culpam, sed nos culpæ deinceps adempsit. Baptismus aquæ nos à gehenna extraxit, sed cœlo statim non reddidit: martyrium verò in ipso mortis instanti, in cœlestem patriam martyres deduxit. Hinc fit, ut iure merito dicere possimus, quod per aquæ baptismum preteritæ culpæ purgantur, per martyrium verò etiam futura perimuntur: in baptismo aquæ, peccata demissa sunt: in martyrio autem exclusa.

7 QVÆST. Quo horum trium baptismatum, Christus Dominus

minus fuit baptizatus? R E S P. Baptismo sanguinis: mortem enim subiit in cruce sibi propter ipsius odium illatam. Cum vero à Ioanne in Iordane in fuit baptizatus, sacramentum non instituit, sed prædixit, & adumbravit.

De Baptismi definitione. §. 2.

1 **Q**VAESTIO. Quo pacto definitur Baptismus à Christo Domino institutum sacramentum? R E S P. Est ablutio corporis exterior, sub præscripta verborum forma. Ita cum Magistro in 3. sent. dist. 3 Theologi communiter. Quam quidem immerito corrodit Vivald. in suo Candel. tit. de Baptism. Quoniam vero definitio tradita non ita claret, perspicacius addit Nau. cap. 22. num. 5. aliqua verba sic scribens. Sacramentum baptismi, est ablutio corporis cum aqua naturali, qua unus ab alio in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti cum debita intentione abluatur. Unde patet, quam dimiduatè dixit Hugo Victor. in lib. de sacram. baptismum esse ipsam aquam naturalem.

De materia sacramenti baptismi. §. 2.

- 1 *Materia Baptismi est aqua.*
- 2 *Cui sit aqua.*
- 3 *An deficiente aqua possit fieri Baptismus.*
- 4 *An fieri possit in glacie, & niue.*
- 5 *An fieri possit in sale.*
- 6 *Quid intelligitur nomine abluionis.*
- 7 *An puer proiectus in puteum prolata forma, maneat baptizatus.*

1 **Q**VAESTIO. Quæ est materia huius sacramenti? R E S P. Duplex: quædam appellatur proxima, quædam remota. Proxima est ipsa actio abluendi exterior, appellaturque ablutio exterior. Remota est aqua elementaris. Ita Sor in 4. dist. 3. quest. unica artic. 1. & Syluest. Baptismus 2. ex Paludano subdivisit. Tolet. lib. 2. cap. 28. num. 2. definit Conc. Trident. sess. 7. de bapti. Can. 2. Colligitur ex verbis Christi Domini Ioan. 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua, &c.

2 QVAEST.

2 QVÆST. Cur hoc sacramentum institutum fuit in ablutione corporis exteriori? RES P. Ut significaretur ablutio animæ facta interiorius per gratiam, & sanctificationem, qua illam Deus ab omni peccati labe emundat.

3 QVÆST. Poteritne in extrema aqua ponitur, compositum hoc sacramentum in aqua ex herbis floribus, arboribus alijsve rebus artificialiter expressa, distillatam vocant? RES P. Minime. Ratio est, quia ille humor non est aqua, quamvis propter perspicuitatem, & similitudinem appelletur aqua; sed substantialiter succus est. De ratione vero, & essentia huius sacramenti, est aqua naturaliter. Constat ex verbis Christi Domini Ioann. 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua. Ira definit Conc. Trident. session. 7. de baptis. Can. 2. ex communi Theologorum cum sancto Thom. 3. p. quæst. 60. art. 5. & 6. & Magist. in 4. d. 3. potest autem fieri in quacunque aqua naturali, quæ naturalium Physicorum Philosophorumque iudicio aqua sit elementaris. Talis est aqua fluminis, fontis, stagni, paludis, maris, & pluvie. Ita D. Thom. 3. p. quæst. 66. art. 4. Syl. Baptis. 2. qu. 3. Soc. in 4. d. 3. quæst. unica art. 4. Catechism. Roma, pag. 179. Negat impediat accidentia, nimirum, an sit calida, an frigida, nitida, an turbida, & similia, dummodo substantialiter aqua sit. Elementaris vero est aqua quæ colligitur ex vaporibus densatis, cum ex ollæ ore euapotantur, & restitueo tegumento repercutiuntur. Item quæ hyemali tempore e parietibus, lapidibusve, velut a fonte fluit. Nam vapores essentialiter aqua sunt. Aqua verò e parietibus manans, aqua est ex aere humido in aquam verso, iuxta veram philosophiam. Ne tamen professionem moralem transgredi videamur, philosophis id disputandū omitto.

4 QVÆST. Quid censes de gelu. & nise? RES P. Esse essentialiter aquam: in ijs tamen baptizari nō posse, quia ut sic, non sunt materia apta ad abluendum. Est vero de essentia huius sacramenti ablutio. Id in ijs liquidis confici potest baptismus. ita communiter doctores cum sancto Thom & alijs, quos refert, & sequitur Syl. & Soc. proxime citati.

5 QVÆST. Quid censes de sale? RES P. Negat Angelus baptis. 4. num. 3. & Syl. 2. ad finem. esse materiam baptismi. Affirmat tamen Arimil. verb. baptis. num. 23. & Tabica.

bien. *baptism* 4. num. 2. & merito, ijdem enim de sale, atq; de niue, geluq; dicendum arbitror. Est enim essentialiter aqua maris gelata æstiuo Sole, ac proinde si liquefiat, apta erit materia ad abluendum, & baptizandum.

6 **QVÆST.** *Quid intelligi per abluionem?* **RÆSP.** Triplicem actionem: nimirum, vel immersionem, vel effusionem, vel asperionem. Potest enim baptismus fieri, vel immergendo infantem, vel super eum aquam effundendo, vel illum aqua aspergendo, ita ut gutta, tangat baptizatum.

7 **QVÆST.** *Adest puteus aquam continens, non est remedium aquam extrahendi, est infans morti vicinus, poteritne proijci in puteum sub forma baptisni, ut baptizetur?* **RÆSP.** Minime. Ratio est, quia talis proicctio, non est ablutio: sed suffocatio. Ita cum *Syl. baptis. 4. §. 10. Tolct. lib. 2. cap. 19.* & communis schola.

De forma huius Sacramenti. §. 4.

1 *Qua est forma Baptisni.*

2 *Qua verba sunt de essentia huius forma.*

3 *Præcipue dubitatur de pronominis Te.*

4 *An sit dicendum in nomine.*

1 **QVÆSTIO.** *Qua est forma baptisni?* **RÆSP.** Est hæc. *Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen.* Ita habetur *cap. 1. de baptisno. capit. 1. in Synodi. de consecrat. dist. 4. in Concil. Florentia. sub Eugenio IV. ca. 5. & Trid. sess. 7. Canon. 4.* Colligitur aperte ex verbis CHRISTI Domini *Matth. vlt. Baptizantes eos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.*

2 **QVÆST.** *Suntne hæc verba de essentia forma huius sacramenti?* **RÆSP.** Sunt quidem quoad sensum, non vero quoad vocum terminationem. Enim vero in Ecclesia Græca ita proferuntur: *Baptizetur seruus Christi in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.* De qua forma, quanquam olim dubitatum fuerit, ut videre est apud *Syl. Baptis. 1. ad finem:* tamen nunc certum est ex *Con. Florent. veram esse huius sacramenti formam.* Pronomen *Ego,* excipio, quod non esse de substantia, constans est *Doctorum sensus, in cap. Retulerunt. de consecr. dist. 4. D. Tho. 3. p. qua. 66. art. 5. & qua. 72. art. 4. Victor. in sum. num. 17.*

Richard.

Richard. in 4. d. 3. art. 4. Angel. baptismus. 2. num. 1. & alii plures. Ideo secluso contemptu, illud ex negligentia omittere peccatum erit solum veniale. Ita Sor. in 4. d. 4. quest. unica art. 5. Relicta vero forma Ecclesie Romane baptizare in forma qua vitur Ecclesia Græca, est mortale. Ita Sotus proxime citatus. Ratio est, quia itur contra ritum Ecclesie vniuersalis in re grauissima, & præcepto vsu, & consuetudine roboratum: ob eandem rationem non bene vterentur verbo, Nos, loco pronomini Ego illustres personæ, quæ ex vsu, & accommodatione minimorum, propter excellentiam dignitatis, ita loqui solent inscribi solent. Imo eos lethalis damnant culpæ propinuitatem mutationem. D. Thom. 3. p. quest. 66. art. 4. §. 5. D. Bonau. in 4. d. 5. Scot. d. 6. Palud. d. 1. quest. 1. art. 1. Sylu. baptism. 1. quest. 6. Armil. ibid. num. 11. Victor. num. 18. & alij, quos refert, & sequitur Viuald. de baptism. in forma.

3 QVÆST. Singulatim ro seiscitaturus sum. Dic, in nomine Te, est de essentia sacramenti? RESP. Maxime. Ita Thom. 3. p. quest. 66. art. 5. Scot. in 4. dist. 3. quest. 2. art. 1. ibidem Gabr. Sylu. baptism. 1. quest. 6. ibi. Armilla. num. 11. Nauar. capit. 2. numer. 3. Victor. num. 18. Catechism. Roman. fol. 183. Habeturque in capit. 1. de baptism. & ibi tract. Innocent. quos refert, & sequitur Viuald. de baptism. in forma.

4 QVÆST. Esne de essentia huius forme dicere, in nomine? RESP. Maxime. Ita Gloss. cap. Hæreticus. de cons. 4. verb. Nominis. Sylu. baptism. 1. num. 6. D. Thom. quest. refert Angel. baptism. 2. num. 2. Vict. num. 16. Habetur Conc. Florent. & Trident. sess. 7. can. 4. & communiter asseritur ab omnibus. Ratio est, quia forma huius sacramenti, est expressiua sanctissimæ Trinitatis: cum vera sancta Trinitas sit vna essentia, & tres personæ: essentia vero vnitas sanctificetur nominis vnitate, propterea dicendum est, In nomine, & non in nominibus.

De ministro sacramenti baptismatis. §. 5.

1 Quis est minister baptismi.

2 An possit aliquis seipsum baptizare.

3 An Angelus, vel anima separat a possit baptizare.

4 An plures possint simul baptizare.

1 QVÆSTIO. Quis est minister huius sacramenti?
RESP. Proprius sacerdos, hoc est parochus. Ita
D. Thom. 3. p. quæst. 67. ar. 1. 2. 3. & 4. Sot. in 4. d. 4.
qua. unica. art. 1. & 2. Adeo, ut absque illius facultate bap-
tizans, peccat mortaliter. Ita Card. Tolet. lib. 2. cap. 20.
nu. 1. V. Angel. baptism. 5. num. 1. Syl. baptism. 2. num. 1. V. ual.
de baptis. tit. de ministro. num. 2. merito reprehendens Ar-
millam oppositum asserentem. In casu tamē necessitatis,
quilibet potest baptizare, etiam fœmina. De hoc scio o-
lim dubitarum fuisse circa hæreticos, depositos, & simi-
les, ut constat ex cap. Si quis & cap. Quomodo, de consecr. 4.
dist. Tamen hodie est veritas definita in Concil. Floren-
sub Eugenio IV. & Lateranensi, sub Innocentio III. &
Tridentin. sessi. 7. Can. 4. Veruntamen seruandus est ordo
dignitatis. Et ideo præferendus sacerdos diacono, diacono
subdiacono, subdiacono clerico in minoribus; inter
clericos in minoribus, is, qui ad altiore gradum iam est
promotus: clericus in minoribus laico; masculus fœmi-
næ; fidelis infideli. Ita decernitur cap. Si quis. cap. Mulier
cap. In necessitate de consecrat. distinct. 4. D. Thom. 3. p. quæst.
67. ar. 1. Palud. & Sot. in 4. d. 3. Syl. Arm. & Summistæ ver.
Baptis. Catechism. Rom. pag. 191.

2 QVÆST. Potestne aliquis se ipsum baptizare, presertim
urgente necessitate mortis, cum non adest alius qui illum bap-
tizet? RESP. Minime. Ita notauit cum communi Tolet. lib.
2. cap. 20. num. 1. Ratio est manifesta, quia ad verum bap-
tismum requiritur declaratio pronominis Te, ut requiri-
tur declaratio pronominis Ego, sed qui seipsum baptizat,
necessario proferre debet Ego meipsum baptizo; igitur,
&c. Neque ex hoc colligitur non satis à Christo Do-
mino Ecclesiæ suæ prouisum, cum talis adultus, qui se-
ipsum potest baptizare baptismo aquæ, possit saluari ba-
ptismo flaminis, ut iam superius respondi.

3 QVÆST. Possentne ex diuina dispensatione minister esse
huius sacramenti, Angelus, homo beatus, vel anima à cor-
pore iam seiuncta? RESP. Possent, ac proinde verum confer-
ret ba-

Medull. Casuum.

Ff

ret ba-

ret baptismum Christi. Ita communiter Doctores, sed
Card. Toledo. *lib. 1. cap. 20. nu. 4* Ex diuina, dixi, dispo-
sitione, quia ex libera voluntate Angeli, vel animarum
nime: enim vero ex Lege Dei ordinaria reijcitur ab
ministerio.

4 QVAEST. *Possuntne plures simul baptizare, seu esse
ministri huius sacramenti?* RESP. Tripliciter possunt
concurrere ad eundem hominem baptizandum. Nim-
rum, vel vnus proferendo formam, & alius infundens
aquam, quia scilicet vnus manibus vitur, caput vero
nibus loqui potest. Vel simul, & profetendo formam,
ministrando aquam, cum intentione baptizandi de-
denter simul vnus ab alio, quasi partialiter. Vel vnus
proferendo formam, & simul ministrando aquam, cum
intentione baptizandi independenter ab alio, sed fa-
cendi per se solum, quod facit Ecclesia. Hoc supponit
Dico, si simul concurrant primo, & secundo modo
facere sacramentum: si vero concurrant tertio modo
verum conferre baptismum. Ita cum communi Toledo
lib. 2. cap. 20.

De subiecto capace sacramenti
Baptismatis. §. 6.

- 1 De subiecto capace Baptismatis.
- 2 De monstris.
- 3 De infantibus in utero materno.
- 4 De filijs infidelium.
- 5 De furiosis, & amentibus.

1 QVAESTIO. *Quid est subiectum capax huius sa-
cramenti baptismatis?* RESP. Homo viuus, non
baptizatus, ante vel post rationis vsum, habens
intentionem, ac voluntatem suscipiendi tale Ecclesiae
sacramentum, quo fiat caeli particeps, vt Christi mem-
& ovis Ecclesiae, siue veram, cum scilicet iam rationis vsum
fruitur, siue praesumptam, cum nimirum ante ratio-
vsum a parentibus baptismis traditur.

2 QVAEST. *Quid censes de monstris?* RESP. Consultat
philosophi, atque iuxta eorum iudicium de pluralitate

diuiduorum, vel simplicitate loquendum. Ac proinde si plura indiuidua iudicantur, vt plures homines baptizandi sunt: si vero vnum, & vnus baptizandus est. Ita Tolet. lib. 2. cap. 20. nu. 6.

3 QVÆST. *Quid censes de infantibus adhuc in materno utero inclusis?* R E S P. Si foras manum, pedem, caput, vel quid simile emiserunt, & est periculum in mora expectandi totum egressum, aqua sunt tangendi, cum forma, & sic baptizandi. De tali baptismo facto in capite, certa res est apud omnes cum D. Thom. 3. p. quæst. 68. artic. 4. Archidiacon. capit. Baptizandi. dist. 5. facto tamen in manu, vel pede, vel alia quavis corporis parte, dubitarunt plures. Vera tamen est proposita conclusio, quam tenent Panorm. & Innocent. capit. Debitum. de baptisim. Nauarr. capit. 22. numer. 7. & Vival. de baptisim. Si vero toti adhuc visceribus matris detinentur, Dei iudicio relinquendi, donec mater animam exhalat, & post animæ exhalationem secunda alius, & si adhuc viuant, vt viuere possunt, iuxta medicorum placitum, baptizandi. Ita communiter Doctores.

4 QVÆST. *Sunt baptizandi infantes filij infidelium inuictis parentibus?* R E S P. Minime. Ratio est, quia iure naturali sunt ipsorum parentum. Ita Card. Tolet. libr. 1. capit. 21. numer. 4. Hoc præcipue verum est, cum in eorum potestate relinquendi sunt: quoniam exponuntur periculo, postea à fide recedendi, cum ad ætatem plenitudinis iudicij venerint, propter parentum prauam doctrinam.

5 QVÆST. *Suntne baptizandi furiosi, & amentes?* R E S P. Si furiosi, & amentes in furiam, & amentiam inciderunt post vltimam rationis, & dum eo utebantur, baptismum petierunt, baptizandi sunt. Quod intelligo, nisi existens in notorio peccato mortali, inciderit in frenesim, à quo noluisse respicere, licet baptismi cupidus. Ita Victor. in sum. num. 20. & Vivald. de baptisim. Tunc enim nil illi proderit baptismus ad salutem. Dixisti, si in rationis vltimum baptismum petierunt, quia si non voluerunt tunc baptizari, in amentia non sunt baptizandi. Ita Diu. Thom. 3. p. quæst. 68. art. 5. & 6. Ange. baptisim. 6. num. 10. Armil. nu. 58. Vict. nu. 26. Vig. ver. 9. Soc. 4. d. v. qu. unica. ar. 12. Si vero à natiuitate tales sunt, & habet lucida interualla, in

lucido interuallo, quo ratione pollent, rogandi, baptizari velint, & si velint, baptizandi. Si verò à natiuitate tales, nunquam ratione vñ sunt, baptizandi.

De dispositione, qua accedere tenentur adulti ad baptismum. §. 7.

1 An teneatur adultus accedere cum dolore præteritorum peccatorum.

2 An teneatur accedere cum proposito confitendi commissi antea peccata.

QVAESTIO. Qua dispositione accedere debet adultus ad baptismum? RESP. Accedere debet cum dolore præteritorum criminum, & cum proposito carendi in posterum. Quamobrem, qui in peccato viuit, aut periculo peccandi, neq; occasionem tollere vult, non baptizandus. Ita D. Thom. 3. p. qu. 69. art. 4. & 8. Scot. 4. d. 4. ar. 5. Sot. disp. 5. Viguier de Baptis. nu. 9. Vict. nu. 3. Ter. in ca. Omnis qui de consecr. d. 4. Atq; cum communi Theol. lib. 2. ca. 21. nu. 5. Dolor autem debet esse vera contritio, aut saltem attritio putata contritio. Ita Nau. ca. 1. nu. 2.

2 QVAEST. Teneturne accedere cum proposito confitendi commissi iam peccata, aut pro ijs penitentiam agendi? RESP. Minime. Ratio est, quia peccata ante baptismum commissi, per baptismum plene delentur, tam quo ad culpam quam quo ad poenam. Ita D. Thom. 3. p. qu. 69. art. 4. Viguier. de Baptismo. cum D. Augustino, & D. Ambrosio quos refert Bonau. in 4. d. 4. Scot. d. 5. qu. unica art. 5. Richard. dist. 17. Syl. baptis. 4. qu. 10 §. 14. Angel. Baptis. Haberetur ca. ultim. de poen. dist. 7. ca. Siue poen. iuncta Gloss. de consecr. dist. 4. & in Conc. Trid. sessi. 5. & sessi. 14.

De solemnitatibus Baptismi. §. 8.

1 De necessitate solemnitarum Baptismi.

2 Quid sibi volunt solemnitates Baptismi.

QVAESTIO. Quid censet circa earum solemnitarum necessitatem? RESP. Non sunt de necessitate iuramenti, sunt tamen de necessitate præcepti. Ideo illas absque necessitate cogente omittere peccatum est mortale.

mortale. Atque in primis extra Ecclesiam baptizare absque eadem necessitate grauius prohibet Victor Papa I. in Epistol. ad Theophilum, vt habetur in sum. Conc. fol. 4. & in Clem. I. de Baptism. Deinde cum acciderit, quia puer pro necessitate domi baptizatus, vixerit, arbitror eum postea in Ecclesia ceremonijs solitis recipiendum.

Dubium tamen est non leue: An si post peractas, transactasque ceremonias, comperiat puerum non fuisse vere baptizatum, repetendæ sint huiusmodi ceremoniæ. Affirmat Victor in sum. de baptism. num. 73. Merito tamen negat Viual. de baptism. argumento ducto à ceremonijs matrimonij, post quas si ob impedimentum occultum nuptiæ inueniantur nullæ, domi secreto, non vero in publico celebrandæ sunt inter ipsos solos contrahentes, amoto impedimenti obstaculo per dispensationem, propter scandalum. Quod idem videtur dicendum de baptismo nulliter facto in publico.

2 QVÆST. Quid sibi volunt ceremonia baptismi? RES P. Exsufflatio significat expulsionem dæmonis, Ideo fit in modum crucis, qua dæmones quasi puluis à facie venti effugatur. Salis gustatio spiritualium rerum gustum, & suauitatem. Salina tum naribus, tum auribus apposita per apertionem sensuum spiritualium. Olei unctio inter scapulas, & in pectore, & in sinu, subiectionem Christiani militis ad portandum iugum Christi, ad pugnandum pro eo, & aduerso pectore suscipienda vulnera, ad humiliandum caput, obediendo Christi Ducis præceptis. Imo etiam ad illud opponendum pro ihs, cum Petro: Domine, si oportuerit me mori tecum, non te negabo. Candida vestis, significat animæ candorem per baptismum comparatum. Lucerna ardens in manibus, significat fidem operibus comprobandam, & hominibus ostendendam, iuxta illud Christi Domini: sic luceat lux vestra corâ hominibus, vt videant opera vestra bona, & glorificent patrem vestrum, qui in caelis est. Ita Tolet. lib. 2. cap. 23. paucis mutatis, & additis.

De Patrinis Baptismi. §. 9.

- 1 De nomine Patrinorum.
- 2 An possint esse duo viri simul.

Ff 3

3 An

3 An Parochus debeat Patrinos designare.

4 Qui prohibentur in iure esse Patrini.

1 **Q**UÆSTIO. Quot patrini assumi possunt in baptis-
RESP. Vnus hinc vir, siue mulier. Vel ad sumendum
 vnus, & vna. Ita decreuit Conc. Trid. de ref. m. 24.

24. ca. 20. Addit vero sancta Synodus. Quod si alij
 designatos baptizatum tetigerint, cognationem spiri-
 tualem, nullo pacto contrahant. Qua in re voluit sancta
 Synodus renouare statutum. ca. Non plures. de consec. dist.
 dissuetudine abolitum.

2 **Q**UÆST. Possuntne assumi duo viri, vt vnus vicem
 pleat mulieris? **R**ES. Minime. Notat Tolet. lib. 2. cap.
 num. 4. Explicuit Congregatio Cardin. nu. 490. Sui
 ratio. Quoniam baptismus est generatio quædam spiri-
 tualis: & ideo debet conformari generationi naturali
 atque ad generationem naturalem requiritur mas, &
 mina; ergo ad generationem spiritualem vir, & mulier.
 Neque in hoc Episcopus dispensare potest. Quia
 est supra Concilium, oppositum decernens.

3 **Q**UÆST. Circa sacri Concilij verba. Quod si alij
 designatos, baptizatum tetigerint, cognationem spiritualem
 non contrahant, dubium graue suboritur, an Parochus
 Patrinos designare? **R**ESP. Huius dubitationis merito
 Vivald. de baptis. mota iam a Nauarro cap. 22. n. 1.
 Dico igitur cum ijs parochum debere a parentibus
 gari. imo ex culpa vtrorumque, pluresque vno, vel
 vno baptizandum tangant. omnes credit Nauarro.
 Vivaldus vere esse Patrinos, vera contracta cognatione
 spiritali. Ratio eorum est. Quia nouum Concilium
 valet, cum sit designatio Patrinoꝝ; ergo vbi facta
 fuerit standum erit iuri antiquo iuxta L. Præcipimus. C.
 de appell. iuxta quam, non est à iure antiquo recedendum
 nisi quo ad in nouo clare excepta. At vero ex iure
 quo, seu potius ex consuetudine antiqua, tot erant
 patrini, quot baptizandum tangebant: ergo, & modo.

4 **Q**UÆST. Qui prohibentur in iure esse Patrini? **R**ESP.
 In primis Homo non baptizatus. capit. in Baptis. de
 consecrat. dist. 4. & ibi Gloss. Angel. baptis. 8. num. 2. Syl-
 ptis. num. 7. A. smil. ibid. nu. 37. D. Them. in 4. d. 24. art.

quest. 3. Richard *ibid.* Nau. ca. 22. nu. 46. Deinde. Quiuis Religiosus. ca. Non licet. 1. de consecr. dist. 4. & cap. Placuit. 2. 16. quest. 1. Ita supra citati Doctores Tertio. Murus homo, & muta mulier. Ita decernitur cap. Paruuli de consecr. d. 4. & notat Anchar. in Rub. de cognat. spiritali lib. 6. nu. 4.

De cognatione spiritali contracta in
baptismate. §. 10.

- 1 Quid est cognatio spiritalis.
- 2 Inter quas personas contrahitur.
- 3 An contrahatur ex solo Catechismo.
- 4 An contrahatur à non baptizato.
- 5 An contrahatur à patribus suscipientibus è sacro fonte proprium filium.
- 6 An contrahatur à patre, vel matre baptizante proprium filium.
- 7 An Bertha mater maneat cognata mariti Ioanna suæ commatris.
- 8 Quis est effectus huius cognationis.

1 **Q**UÆSTIO. Quid est cognatio spiritalis proueniens ex baptismo? **R**ESP. Est attinentia duarum personarum inter se ratione sacramenti baptismatis iuxta Ecclesie statutum ita decernentis, ut tales ac tales personæ postea maneant inter se cognatæ spiritaliter. Ita colligitur ex Nauar. cap. 12. num. 36. & ex D. Thom. cum communi in 4. d. 10. Vnde manifestum est hanc cognationem esse de iure positiuo tantum.

2 **Q**UÆST. Inter quas personas acquiritur huiusmodi cognatio? **R**ESP. Ommissa iuris antiqui determinatione, per Conc. Trid. omnino sublata, ita nouiter decreuit dictum sacrum Concil. sessio. 24. capit. 2. de reformat. his conceptis verbis, Sancta Synodus statuit, ut unus tantum, siue vir, siue mulier, iuxta sacrorum canonum instituta, vel ad summum unus, & una baptizatum de baptismo suscipiant. Inter quos, & baptizatum ipsum, & illius patrem, & matrem: nec non inter baptizantem, & baptizatū, baptizatiq; patrem & matrē tantum spiritalis cognatio contrahatur. Hæc concilium.

3 QVÆST. *Contrahiturne hæc cognatio spiritualis ex Catholismo, ac ceremonijs, quibus suscipitur in Ecclesia infans domi propter necessitatem baptizatus, si alij assumantur Patres ab ijs, qui domi sunt sumpti?* R E S P. Minime. Ita Nauar. capit. 22. numer. 40 & Tolet. lib. 2. numer. 5. Oritur tamen iuxta eisdem Auctorem impedimentum impediens matrimonium, inter eos, inter quos dicitur hæc cognatio spiritualis, probatque Nauar. ex cap. Per Catechismum de cognat. spirit. lib. 6. Iræ vero contra hanc iuris determinationem, & contrahere matrimonium existimat Toletum esse peccatum graue.

4 QVÆST. *Contrahiturne huiusmodi cognationem spirituales non baptizatus baptizans, aut suscipiens baptizatum?* R E S P. Minime. Ita D. Thom. in 4. quest. 1. ad 3. & quodammodo 1 ad 3. Palud. ibidem. quest. 1. numer. 6. Sor. quest. 1. art. 3. de matrim. 8. qu. 3. Nauar. ca. 22. num. 36. Gloss. capit. in baptizato de consecrat. distin. 4. Ratio est manifesta, quia huiusmodi cognatio, cadit super eas personas, quæ Ecclesiæ præceptis subiacent: non baptizatus vero Ecclesiæ non subiacet. Ex eodem fundamento oppositum est dicendum de hæretico, quia baptizatus, & Ecclesiæ subditus est. Ita Nauar. capit. 12. num. 35.

5 QVÆST. *Contrahuntne hanc cognationem spirituales pater, & mater suscipientes, ut Patrini proprium filium in sacro?* R E S P. Contrahunt. Ita Viual. Sylu. Armil. Angel. & alij summissæ verb. *Baptismus*. Probat ex ca. *Ad limina*. 30. qu. 1. Ratio esse potest, quia hæc susceptio, non est de necessitate sacramenti, ut manifestum est, & probat Sor. in 4. d. qu. vnica. art. 9. Ergo nullus dari potest error, in quo ipsi parentes cogantur suscipere, tanquam veri Patrini proprium filium.

6 QVÆST. *Contrahuntne eandem spirituales cognationem iidem parentes inter se baptizantes proprium eundem filium?* R E S P. Baptizantes absque necessitate cogente, contrahunt, Ita citati supra Doctores. Baptizantes vero cogente necessitate, si coniuges sint legitimi, non contrahunt, si Patres fornicarij sint, contrahunt. Ita Nauar. cap. 22. numer. 40. probatque ex cap. *Ad limina*. 30. qu. 1. habeturque in 1. de cog. spirit. lib. 6.

7 **QVAEST.** *Contrahitne Bertha cognationem spirituales huiusmodi, cum marito Ioanna, quam matrinam habet per susceptionem proprii filij Berthe?* **R E S P.** Minime. Et ideo mortuo marito, & mortua Ioanna potest illi nubere. Ita decrevit Pius V. in Bulla incipiente. *Cum illius vicem.* Data Roma anno 1566.

8 **QVAEST.** *Quis est proprius effectus huius cognationis?* **R E S P.** Respondebo statim. Si tibi placuerit: quia tamen hac de re Doctores omnes ad matrimonij impedimenta, quaestionem seruant, ibi me iterum interroga-bis.

De effectibus Baptismi. §. II.

1 **Quot sunt effectus Baptismi.**

2 **An amoto obice, redeat gratia sacramenti bap-tismi.**

1. **QVAESTIO.** *Quot sunt effectus Baptismi?* **R E S P.** Quatuor. Primus est remissio omnis culpae tam originalis, quam actualis ante ipsum commissae. Et absoluta remissio poenae, eisdem culpis debitae. Ita concilium Florentinum, & Tridentinum. *c. Per bap-tis. de consecrat. distin. 4.* ex D. Ambro. quam refert, & sequitur Magister in 4. *dist. 4.* Secundus effectus est infusio gra-tiae. Victor, cum communi, & catholico sensu *num. 21.* Ideo confert ius ad regnum caelorum. *capitul. Maiores.* & ibi Gloss. *de bap-tis.* Tertius effectus est character, qui est qualitas quaedam animae bap-tizati à Deo impressa in sig-num Christianae militiae. Ut iam dixi, cum egesti de sa-cramentis in genere. Quartus effectus est, tollere om-nem irregularitatem praeter eam, quae orta fuit ex biga-mia. Ita Maiolus *libr. 5. cap. 51. numer. 10.* Couar. *in clement. Si furiosus. 1. p. §. 2. num. 2.* Viuald. *de bap-tis.* Tollit etiam omnem infamiam. Ita Angel. & Syluest. *verb. bap-tismus. Sot. in 4. d. 6. quaest. 1. art. 5. 6. & 7.* quos refert, & sequi-tur Viuald. *citatus.*

2 **QVAEST.** *Circa infusionem gratiae dicito. Qui suscipit sa-cramentum Baptismi cum obice ad gratiam, sublato obice re-ditne gratia. Explico plus propositam dubitationem. Accedit quis ad baptismum in peccato mortali non recipit gratiam, ut*

certum est, Rogo, utrum obtenta venia peccati per veram
 conditionem, detur illi gratia ex vi sacramenti baptismi, antea
 suscepti? **RESP.** Datur. Ita habetur cap. Tum valere. de con-
 secr. dist. 7. 4. Docet Victor. ex communi, tit. de baptis-
 mur. 23. & Sot. in 4. d. 18. quest. 3. articul. 3.

CAPVT III.

De Sacramento Confirmationis.

De Auctore, & definitione Sacramenti Confirmationis. §. 1.

- 1 An Confirmatio sit sacramentum.
- 2 A quo sit institutum.
- 3 Quid significet nomen Confirmatio.
- 4 Quo pacto definitur sacramentum Confirmationis.

1 **QVÆSTIO.** Estne Confirmatio sacramentum? **RESP.** Maxime. Ita decreuit Concil. Florent. & Trid. 7. can. 2. habetur capitul. Ad abolendam de heret. Can. 1. de Confirm. Probat late Couar. l. resol. capitul. numer. 1. Victoria. num. 40. de Confirmat. Viguerius in 1. sit. cathol. & omnes communiter.

2 **QVÆST.** A quo est institutum? **RESP.** A Christo Domino, Probat late Victoria, & Couar. locis citatis. Ideo citate legendus D. Bonavent. & Alenf. cum videntur opinari istud sacramentum institutum fuisse ab Ecclesia. Pie tamen eos interpretari oportet, nimirum intellexisse, fuisse ab Ecclesia promulgatum, & ut verum sacramentum à Christo Domino institutum, receptum, & ad praxim usumque deductum.

3 **QVÆST.** Quis significat nomen confirmatio? **RESP.** Significat robur animi. Ita Viguer. de Confirm. tradit textus 1. de sacr. unctio. per frontis.

4 **QVÆST.** Quo pacto definitur? **RESP.** Est sacramentum in quo Episcopus unxit baptizari frontem chrismate consecratum.